

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția. Joia și Sambata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Asociațiunea în Bihor.

— Raport special al „Tel. Rom.” —

Beiuș, 29 August n. 1898.

S'a scris în timpul din urmă mult prin diarele noastre despre colțul acesta de țară, și noi, cari nu cunoștem Bihorul decât din scrierile jurnalelor, aveam credința, că pământul românesc al Bihorului este mai puțin străbătut de rațele culturai naționale, ăr conștiința națională a fraților nostri de aici sau că dörme, sau că a îmbrăcat haină străină.

Și dacă per absolutum nu, apoi în mare parte credința noastră... nu ne-a înșelat. Românismul în Bihore mai amenințat, și deja are o înfățișare care face, ca sufletul să ți-se strângă de durere.

Era deci natural, ca Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român, să-și împlânteză stégul și pe pământul Bihorului, coperit de un prea des strat de... polomidă!

Beiușul are un gimnasiu complet, care ca isvor de lumină a răsărit înainte cu 60 de ani, dar rămâne o întrebare deschisă, dacă acest focalar, acum de când în clasele superioare limba de propunere este cea maghiară, mai răspândesce el adevărată lumină, sau cu licăririle sale mai curând întunecă conștiința generației tinere?

Are Beiușul mai departe o școală de fete, un internat, o reședință episcopescă, o inteligență română relativ număroasă, prin urmare formele sunt date, trupul ar fi, dar a lipsit din el viața! Beiușul, ca și încolo țara Bihorului, a trăit a parte de viața noastră națională. La manifestațiile noastre parte n'a luat, noi la ei nu ne-am dus, ei singuri nu s'au manifestat.

A venit Asociațiunea și sub steagul ei desfășurat, ne-a împreunat întru împreunare sfântă. Și noi ca buni frați ne-am dus, ca să ne cunoștem, și ei ca frații ne-au primit.

Adunarea generală a Asociațiunei este prima adunare de caracter mai întins, și bătrânul Bihor, de când Bihor se chiamă, n'a vădut sărbări mai imposable.

Ai frați de ai tăi în țări străine, de cari te-ai despărțit din leagăn, și când după veacuri te întâlnești cu ei, te îmbraci în hainele cele mai pompoze, îți cureși simțirile și faci totul, ca întâlnirea să fie cât se poate de caldă.

Așa au făcut și Bihoreni. Laudă se cuvine lor pentru acesta.

Dar' iată raportul despre adunarea înșăși și cele vădute acolo.

Pavilónele.

În lipsa de săli corespunzătoare pentru ședințele Asociațiunii și mai ales pentru celelalte festivități ocașionale, s'au ridicat în „Strada Română” pe intravilanul destinat internatului gr. or. român, două pavilóne de scânduri, bătute cu frunză de brad și stejar. Fiecare pavilion avea aproape mărimea „Casei societății” din Sibiiu, și erau destinate unul pentru ședințe, concert și bal, ăr celalalt pentru banchet și restaurant parmanent.

Corurile.

Pentru ca splendoră sărbărilor să fie mai impunătoare, catechetul gr.-or. Nicolae Diamandi, care partea de leu o are în toate pregătirile beiușenilor, din vreme s'a pus în conțelegere cu un grup de elevi din secțiunea teologică a seminarului „Andreian” rugându-i pentru concursul lor la concertul ce proiectaseră. Invoiala a fost făcută. După ce însă unii dintre frații beiușeni au respins „lumina din Sibiiu”, la care mai târziu s'au încălzit până la entusiasm, coriștii din Sibiiu au fost rugați numai pentru esecutarea liturghiei în cele două zile de sărbătoare la biserica noastră română gr.-orientală.

Afară de corul clericilor, părințele Diamandi și-a mai format un cor mixt pentru esecutarea cântărilor, până la „Sfinte Dumneșeule”.

Coriștii din Sibiiu au ajuns la Beiuș deja Mercuri sêra, având să țină în zilele următoare probe cu un cor mixt improvizat pentru irmos, în care solo ul a fost esecutat admirabil de grațioasă d-nă Lucia Cosma.

Incuartirările.

În punctul acesta comitetul arangiator merită recunoștința tuturor. Toți cei sosiți s'au declarat mulțamiți cu cuartirele. Relevez faptul, că și locuitorii de naționalitate străină bucuros și-au deschis ușile pentru oșpeții Beiușului. De asemenea și coriștii au fost așezați la țărani cei mai de frunte, ăr masa comună o aveau la proprietariul Luca Pop. Menagiul a fost deplin îndestulitoriu.

Am înțeles, că oficiul civil s'a oferit, că la cas, dacă românii din Beiuș ar dori, ei sunt gata a ilumina festiv orașul pe timpul sărbărilor. Românii însă au fost atât de prudenți de au refuzat acest binevoitor ofert, prin primirea căruia se deobligau pentru alte servicii contrare.

Sosirea comitetului.

Comitetul a sosit la Beiuș Vineri sêra cu trenul de 8 ore. La Oradea-mare a fost salutat prin avocatul Nicolau Zigre, la care a răspuns președintele. Dimpună cu comitetul au venit preste 100 de oșpeți și delegați. Linia ferată Oradea-mare-Beiuș a fost o cale de triumf.

Țărani români, deși li s'a dat prin notarii comunali aspră poruncă de opreliște, s'au prezentat la toate gările, în număr frumos, ca să bineventeze pe „domnyii lor”...

Beiușenii au esmis o delegațiune, care a întâmpinat comitetul la gara Szombat-ság-Rogoz. Aici cuvântul de bineventare l'a rostit preotul din Hollod, Ioan Pop în fața unei mulțimi de popor.

Impresia, ce ți-o fac țărani nostri din părțile aceste, e sfâșietóre. Nôptea sufletului și truda trupului se reflectează din fața lor de o espresune tot-deauna mirată!

La gara Beiuș comitetul a fost salutat în puține cuvinte de către protopopul gr.-cat., de unde pe lângă conduct de torțe oșpeții au fost împărțiți pe la cuartire. După orele nouă ne-am întrunit la

Sêra de cunoscință.

Preste două sute persoane: Venerabile Dómne, drăgălașe d-șore și stimații Domni, s'au așezat pe lavițele dela mesele de două scânduri, ca „să ne cunoșcem”. Am mâncat și beut fie-care după dorința sufletului; ne-am cunoscut și recunoscut; suvenirii dulci am desgroptat cu unii din vremuri furtunoșe.

Corul sibienilor a cucerit inimile tuturor. S'a cunoscut și recunoscut și „lumina din Sibiiu”.

Protopopul gr.-cath. Aug. Antal în cuvinte alese salută oșpeții sosiți înștiând cu deosebire asupra adevărului, că numai „vribus unitis” vom putea înainta pe calea culturai și a propășirii spre bine în toate.

Alte toaste nu s'au ținut, se vede că fie-care s'a rezervat pentru banchet.

Țiua primă.

Servițiul divin.

Servițiul divin în biserica gr.-orientală română a fost celebrat prin următorii d-ni: Ilustritatea Sa Dr. Il. Pușcariu, vicar archiepp.; protopresbiterii: I. Papiu (Sibiiu) V. Voinea, (Brașov) Vas. Pop (Beiuș) și N. Diamandi (Beiuș). Ca diacon a servit d-l Ioan Popovici, profesor la școla de fete din Sibiiu. Cântările liturgice până la „sfinte Dșeule” au fost esecutate de un cor mixt, întocmit anume prin d-l Diamandi. Armonizarea e proprie. Vocile de tenor și sopran lipsesc aproape cu totul. În esecutare corul se luptă cu greutatea începutului. Cu toate aceste am remas deplin mulțumiți de prestațiunile lui, și apoi o cântare de cor lasă tot-deauna o impresie mai plăcută, decât un defectuos trăgănat din strană, ridicând totodată solemnitatea servițiului d-șeesc.

Liturgia măestrului Dima a fost esecutată din partea clericilor cu o precisiune și frumșee, care a lăsat pe ascultători uimiți!

Biserica era îndesuită formal. Spunea unvl, că la biserica cea unită nu este mai nimenea, căci toți au venit să asculte liturgia lui Dima, despre care au auzit mult vorbindu-se și scriindu-se.

Irmosul a fost cântat de un cor mixt. D-na Lucia Cosma este și acum în stăpânirea vocii d-sale frumoșe. Accentele sunt pline de farmec și lovesc totdeauna la inimă. Curată, dulce și mlădiósă e cântarea Dsale, ca șerpuitul răslet al unui părauș de munte. Coriștii au fost viu felicități.

Trecem la adunare:

Ședința I.

Comitetul ocupă loc la masa presidențială. Delegații despărțemintelor se aședă în rîndurile cele dintâi. În fața unui public imposant de preste 500 persoane, președintele deschide adunarea generală a Asociațiunei, pe anul 1898 cu vorbirea, pe care o aclud aci (Vezi „Foița”. Red. T. R.) Vorbirea a fost primită cu aplause prelungite.

Cuvântului de deschidere îi răspunde redactorul „Familiei” dl Iosif Vulcan, anume rugat de frații bihoreni, ca să salute comitetul, delegații și oșpeții, în numele lor.

Dl J. Vulcan se urcă pe un scaun și rotinduși privirea preste toți, cu o voce tremurătoare cuvînteză frumos și mișcat. (Vezi „Foița”) Aplause furtunoșe îi întrerup adesea și îi acopăr vorbirea.

Președintele pune la ordinea dșlei: Raportul general al comitetului central, dimpună cu publicațiunea „Producțiunea noastră litarară.”

Dr. Aug. Bunea rógă adunarea, să considere raportul de cetit și să se purcedă la alegerea comisiunilor censurătoare.

Dr. Il. Pușcariu e de acord cu propunerea antevorbitorului, doresce însă totuși, ca barem „Producțiunea noastră litarară” să se cetască, fiind de un interes însemnat pentru toți.

Adunarea primește, ca raportul general să se considere de cetit, ăr „Producțiunea noastră litarară” să se cetască la rîndul disertațiilor

Alegerea comisiilor.

I. În comisia pentru examinauea raportului general se alege: Iosif Vulcan. Nicolau Ivan și Dr. Elie Dăian.

II. Pentru censurarea rațiocinului și a proiectului de budget pro 1899: Dr. Liviu Lemény, Dr. Coriolan Pop și Gerasim Domide.

III. Pentru studiarea proiectelor de regulamente înaintate spre aprobare: Dr. Ioan Suciu, Dr. Ioan Stroia și Gavril Precup.

IV. Pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor dela cei vechi: Augustin Antal, Vasile Pop, și Demetriu Negreanu.

Propuneri intrate.

Despărțemintul Brașovului prin delegatul său profesoral Nic. Bogdan înaintază propunerea, ca să li se concedă despărțemintelor a folosi 20%, din venitele lor pentru augmentarea bibliotecelor școlare.

Editorul „Revistel Ilustrate” Baci și redactorul I. Pop Reteganul trimit Asociațiunei 20 fl. pentru ca din interesele lor să se premieze o poesie.

Părintele Ales. Barbuloviciu și-a prezentat propunerea, ca țiua pentru ținerea adunării generale să se schimbe, nefind potrivit termenul de 15 August v.

Se dau comisiunei pentru proiectele de regulament.

O cerere dela comitetul parochial din Băla pentru un ajutor de 50 fl.

Se dă comisiei budgetare.

Disertații.

Venind la ordinea dșlei disertațiile, președintele anunță, că o singură lucrare a intrat în termen legal: „Pentru-ce nu pot ținea Românii concurență cu Oureii” de Axente Sever. Nefind însă dl autor de față, iar altul nu crede, că o-ar putea ceti cu efect, lucrarea se transpune comitetului central spre ulterioară dispunere, și se cetesce o parte din publicațiunea: „Producțiunea noastră litarară”.

La sfîrșitul ședinței secretariul II. Dr. Ilie Beu cetesce, între aclamările publicului, de „trăiască”.

Telegramele

de felicitare ce au sosit. S'a remarcat la primul loc cea a Ex. Sale Metropolitului Miron Romanul (publicată deja de noi. Red. „T. R.”), apoi următoarele:

Arad.

La întrunirea Asociațiunii în acel centru doritoriu de cultură și la salutarele lucrări, implor și eu binecuvîntarea cerului.

Iosif Meșian,
episcop.

*

Lugoj.

Bogate și pururea strălucite fie succesele ostenelelor date pentru literatura și cultura poporului român.

Episcopul Radu.

*

Sibiiu.

Salutăm asociațiunea, dorim înțelegere frățescă la realizarea scopurilor culturale, succese bogate muncii sale.

Funcționarii „Albinei”.

*

Sibiiu.

Urări de bine aducem asociațiunei în centrul Bihorului și înfrățire rodnică dorim pentru promovarea culturai poporului român.

Elena Petrașcu.

Vasile Bologa.

*

Brașov.

Spor mult și rod bogat aducă asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român.

Virgil Onițiu.

*

Braşov.

Despărţământul Braşovului salută adunarea generală a Asociaţiunii dorindu-i succes în lucrările ei.

Andrei Bârsan.
preş.

*

Sibiu.

Succese depline Asociaţiunii spre a putea inaugura o nouă eră pentru literatura română şi cultura în sinul poporului român.

Red. Telegraful Român.

*

Sibiu.

Regret că nu pot participa, salut adunarea şi doresc strălucite succese.

Dr. Octavian Russu.

*

Er afară de aceste 9, avem înaintea noastră textul alor încă vre-o 30 de telegrame: din *Hălmaşul mare*: cu peste 30 iscălituri; *Lugoj*: cu 12 subscrierii de români fruntaşi *Biserica albă*; 4 subscrieri; *Rodna veche*: C. Porcius; *Oradea mare*: Iosif Roman; *Sibiu*: „Tribuna” şi „F. Pop”. *Medias*: O. Tilea; *Oradea*: Horvat, preot; *Acăş*: A. Băliban; *Oraviţa*: Dr. Nedelcu; *Lugoj*: Românii despărţământului de acolo; *Budapesta*: Pop; *Abrud*: Românii din Abrud; *Cluş*: 4 subscrieri; *Zerneşti*: 6 subscrieri; *Abrud*: Dr. Pop; *Bistriţa*: 12 subscrieri; *Vâlcele*: Stefan Morariu şi Căzan; *Hălmaş*: C. Lazar preot; *Arad*: peste 20 iscălituri; *Baden-Baden*: Filip; *Năsăud*: Dr. Pop; *Saagh*: G. Lupşa; *Sibiu*: nedescifrabil; *Blaj*: German, Hodoş; *Haţeg*: P. Oltean; — etc. etc.

Tote primite cu aplauze şi „trăiască”!

Raportul mai departe în numărul viitor.

Nobila chimera.

Iată în cele următoare textul anunţat de *Oficialul rusesc* din ordinul Împăratului Alexandru II:

Petersburg, 12/24 Aug. 1898.

Contele Muraviev a remis la 12/24 August, tuturor reprezentanţilor străini acreditaţi la Petersburg, următorul comunicat:

Mentineră pămii generale şi o reducere posibilă a înarmărilor excesive ce apăsă asupra tuturor naţiunilor, se prezintă în situaţia actuală a lumii întregi, ca un ideal către care trebuie să tindă silinţele tuturor guvernelor.

Vederile umanitare şi măreţe ale împăratului îi sunt cu totul câştigate, în convingerea că acest scop înalt răspunde celor mai mari interese şi urărilor legitime ale puterilor.

Guvernul imperial crede, că momentul de faţă ar fi foarte favorabil pentru a căuta, pe calea unei discuţiuni internaţionale, mijlocele cele mai eficace pentru a asigura tuturor popoarelor binefacerile unei păci reale şi pentru a pune un capăt dezvoltării progresive a înarmărilor actuale.

În ultimii două-şeci de ani, conservarea păcii s'a pus ca ţinta politicii interna-

onale şi tot în numele ei Statele mari au încheiat între ele alianţe puternice pentru a o garanta mai bine, şi au dezvoltat toate puterile lor în proporţiuni necunoscută până acum, şi continuă încă a le spori, fără a se da înapoi dinaintea nici unui sacrificiu.

Tote aceste eforturi însă n'au putut duce la rezultatele binefăcătoare ale pacificării dorite. Sarcinile financiare urmând un mers ascendent, vatămă prosperitatea publică. Forţele intelectuale şi fizice ale popoarelor, munca şi capitalul sunt în mare parte deturnate de la aplicarea lor naturală şi consumate în mod neproductiv.

Sute de milioane se întrebuinţează pentru a câştiga maşine de distrugere înspăimântătoare, ce aşi se consideră ca ultimul cuvânt al ştiinţei, dar cari îşi pierd totă valoarea, în urma unor nouă descoperiri în acest domeniu.

Crisele economice datorite în mare parte regimului înarmărilor fără margini şi primejdia continuă ce zace în această îngrămădire de material de război, transformă pacea armată în sarcini strivitoare, ce popoarele suportă din ce în ce mai greu. Pare evident, că dacă această situaţie s'ar prelungi, ea ar conduce în mod fatal la un cataclism ce se ţine a se înlătura şi ale cărui orori fac să tremure mai dinainte ori ce gând uman.

A pune un capăt acestor înarmări, a căuta mijlocele de a preveni calamităţile ce ameninţă lumea întreagă, este datoria supremă a tuturor Statelor!

Pătruns de acest sentiment, Împăratul a ordonat conţelui Muraviev de a propune tuturor guvernelor acreditate pe lângă Curtea imperială, întrunirea unei conferinţe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, ar fi un prevestitor fericit pentru secolul ce vine. Ea ar întruni într'un puternic mănunchiu silinţele tuturor Statelor ce caută în mod sincer să facă să triumfe marea concepţie a păcii universale, asupra elementelor de turburări şi discordii. Ea ar cimenta în acelaşi timp această înţelegere printr'o consacraţiune solidară a principiilor de egalitate şi de drept pe care se bazează siguranţa Statelor şi fericirea popoarelor.

* * *

Dacă Ţarul Alexandru II. ar reuşi să întrupeze această idee, el ar ajunge a fi glorificat ca fiind pentru Europa şi prea îngreunatele ei popore, tocmai contrarul dela aceea-ce de curând repositul Bismarck a fost!

Înainte de ivirea lui Bismarck pe firmamentul politic, popoarele Europei trăiau, în privinţa militarismului, vremuri mult mai domole, mai suportabile. El ca un spirit al infernului militarismului, s'a ridicat şi a întunecat de odată tot orizontul european în această privinţă. Tote statele ce cuprinse de spaima morţii au dat năvală an de an asupra atelierelor şi fabricilor mari, cu nouă şi nouă comande de arme şi maşini ucigătoare, fără a se uita la bani şi la sărăcia ce o aruncă pe popore prin grelele stôrceri spre acest scop, dela ele.

nelui comun al nămolului lor, se pot consulta asupra unor întrebări de interes vital pentru noi. La ocazii de acestea se reîmpăpă în memoria noastră şi se desvăleşcă icăna tristă a trecutului plin de vijelii. Timpuri grele a fost aceea, şi în mod nemilos au răsărit şirurile străbunilor nostri; nu de multe ori valurile înălţându-se, cu furie au încercat să stergă până şi amintirea poporului român. Dară caracterul cel tare şi vânos al lui totdeauna s'a arătat învingătoriu. Lupte bărbătesci, retrageri isteţe l-au scăpat de furtune, er după alinaarea acestora erăşi s'a vindecat ca surcei, tineri ai viţei zdrobite de gheaţă.

Eacă de unde vine increderea cea mare a poporului nostru în vitalitatea sa, încredere care uneori a putut produce rezultate bune; dar acum după ce relaţiunile vieţii de tot s'au schimbat, pôte fi aducătoare de pierire.

Părinţii nostri de câte ori printre vijelii au putut se şi procura orecare linisece, s'au recules, şi-au adunat puterile, şi au lucrat pentru conservarea naţiunii, eră când au preceput, că factorii ce încurg asupra vieţii poporului român, s'au schimbat, şi ei au vedut de alte mijloce de apărare.

Când lumina şi cultura a început a se răspândi prin regiunile noastre, îi vedem şi pe ei întărindu-se cu armele culturale şi încercând puterea acestor arme. La început îi

Ca ilustrare e destul să amintim, că d. p. la anul 1865, nainte de a se începe „activitatea” lui Bismarck, eroagaţiunile militare ale statelor europene la o altă făceau 2.574 milioane (două şi jumătate miliarde), iar după trăsneţele războielor lui, care păreau că ameninţă cu potop pe totă lumea, înarmările „până la dinţi” a statelor au urcat treptat, încât acum la mărtea acestui trimis al ferului şi focului, aceleaşi state cheltuesc câte 4.596 milioane la an, deci de două ori atât, cât la apariţia lui.

Acum că el a dispărut, a da o lovitură înţeleptă şi folositoare şi prea simţitelor urmări ale politicii lui, a împinge dór înapoi în vechile ogaşe carul greutăţilor militare, spre uşurarea popoarelor, — ar fi o menire foarte glorioasă pentru tinerul Ţar rusesc, şi el acum după dispariţia de pe orizontul european a norului întunecat ridicat de Bismarck, ar apăre ca chipul învâit în raze, al unui trimis al păcii şi al binelui! Popoarele tote ar resufla odată mat uşor.

Dar... nu sunt tocmai mari speranţe! Propunerea Ţarului a produs mai curând nedumeriri, decât un echou pe bucurie.

În Berlin de pildă, a făcut surprisă în public. Foile germane însă îşi exprimă nedumerirea şi se tem, că îndărătul manifestăţiei Ţarului ar fi ascunse ore-cari alte planuri, nu aşa de pacifice, şi de aceea vorbesc de ea cu rezervă.

Foile franceze salută propunerea Ţarului ca maritimă şi umanitară, dar de rezultat se îndoesc şi ele. „Figaro” numesc propunerea o „nobilă chimera”.

Foile engleze dic, că planul pôte să se potrivească pentru Rusia, dar pentru Englitera nu!

În Viena stirea a fost primită în mod simpatic.

Foile italiene se tem, că Franca va împedeca realizarea propunerii de desarmare, unele o privesc cu neîncredere; iar „Don Quichotte” din Roma nu numai se îndoesc de succes, dar îşi exprimă şi îngrijirea, că iniţiativa rusescă se nu fie numai preludiul unui mare războiu european!.

Rămâne secretul şi problema viitorului să adevărească pornirea în bine sau în rău.

Dar Ţarului Alesandru II. îi rămâne gloria de a fi încercat a pune pe tapet cel puţin discutarea mării idei, în cercurile atâtătoare de ton.

Din ROMÂNIA

(*Monumentul lui Tudor Vladimirescu*). Monumentul din *Tirgu-Jiu*, menit a eterniza măreţul act naţional din 1821, când braţul vitejesc al lui Tudor şi al pandurilor săi scăpă ţara de urgia grecăscă, — e aproape gata. Preţiosul monument împodobeşte *Tirgul-Jiului*, înălţându-se falnic pe piaţa din faţa gimnasiului. Lucrările fiind aproape terminate, inaugurarea lui va avea loc în a doua jumătate a lunii Septembrie. O prea frumoasă medalie comemorativă a fost făurită pentru solemnitatea inaugurării.

Medalia are 7 centimetri în diametru pōrtă în relief pe una din feţele ei înfăţişarea monumentului, cu inscripţia: *Domnului Tudor, Martirului Independenţei Române, 1821*; iar pe cealaltă faţă pōrtă efigia M. S. Regelui, cu inscripţia: „Carol I. Regele României Independente, 1877”.

Tote pregătirile se fac, pentru ca să fie o adevărată şi de sârbătoare naţională, ziua inaugurării.

Gimnasiul român din Năsăud.

Programa gimnasiului român din Năsăud a apărut sub titlul: „*Răportul al XXXV-lea despre gimnasiul superior fundaţional din Năsăud pentru anul şcolastic 1897/8*.” — XXXV. *Értesítő a nászódi alapítványi főgymnasiumról 1897/8 tanévre*.”

Raportul ca şi titlul, e redactat în limba românească şi ungurească.

Pe cele dintăiu 42 pagini „răportul” cuprinde planul stabil de învăţământ pentru gimnasiu.

Corpul profesoral. În cursul a. şcol. 1897/8 au funcţionat la gimnasiul din Năsăud un director şi cincişprezece profesori.

Datechet elevilor gr. or. le-a fost protopresbiterul onorar. Greg. Pletos, profesor gimnasial.

Religiunea pentru tinerimea greco-orientală s'a propus în grupări de clase. Despărţământului I. cl. 1—2, cu două ore la săptămână, i-a'a propus Istoria vieţii lui Isus şi faptele apostolilor (Man. de Dr. Puşcariu.)

Despărţământul II. cl. 3—4 cu 2 ore, după catechismul de Moise Toma, doctrina bisericeşti ort. despre dragoste şi nădejde.

Despărţământul III. cl. 5—9 cu 1½ oră la săptămână. Manual: Istoria bisericească de Dr. II. Puşcariu p. II. Istoria particulară a bisericii ortodoxe române.

Despărţământul IV. cl. 7—8 cu 1½ oră la săptămână. După manualul de Sam. Andreievici: Învăţătura morală a bisericii ortodoxe orientale.

Mijloce de învăţământ

1. Biblioteca profesorilor: a) opuri de specialitate 2665 în 4317 tomuri; b) scrier

vedem alergând la sorginţi de cultură străine, er mai târziu şi ei întemeiază pentru sine foculare de acestea.

Chiar în locul acesta, unde suntem adunaţi spre a vă împărţi salutări frăţesci şi a împlini agende culturale de prima ordine, bărbaţi a căror amintire în veci se va face cu laudă, au ridicat institute culturale, cari de multe şeci de ani, au răspândit şi răspândesc lumini binefăcătoare poporului românesc, descăptă simţul naţional şi l'întăresc pe el.

Iară că se avem o legătură comună între noi, ca se se împreune deosebitele centre de cultură mai mici şi mai mari, mult depărtate unul de altul, ca să lege tote palpiţaţiunile de felul acesta ale inimei românesce, au întemeiat societatea comună pentru toţi românii din Ungaria a cărei adunare anuală o sârbăm acum.

On. adunare generală! Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român, după mintea întemeietorilor săi, este menită a produce unitate între mişcările noastre culturale, — a face ca toţi românii, ori unde ar locui ei prin întinsele regiuni răsăritene ale Ungriei, să pricipă şi cunoască lipsa neapărată de-a răspândi şi generalisa cultura română în sinul poporului nostru, — a face ca toţi românii fără de nici o căutare la deosebirile ce relaţiunile vieţii produc în

tre straturile societăţii — nu numai să cunoască, dară chiar să şi simtă această lipsă, şi punând cu toţii umer la umer, cu dragoste frăţescă să lucreze fiecare după cele mai bune puteri ale sale spre înaintarea culturii noastre.

De aceea au dispus ei, ca adunările generale să se ţină în locuri deosebite, acuş într'un colţ din creerii Carpaţilor răsăriteni ai Ungariei, şi a undulaţiunilor interne şi esterne ale lor, acuş întraltul, — ca aşa dulcea noastră limbă română, acest criteriu distinctiv al nostru, să se desvôlce uniform şi prin mijlocirea ei cultura poporului român să crească şi înflăorescă.

Increderea cea fatalistică în puterea de viaţă a naţiunii noastre, acumă după ce simţul naţional la tote popoarele s'a descepat şi înflăcărat, după ce el a prins a opera cu atăta vigôre în tote direcţiunile, ar putea deveni fatală pentru noi, mai ales dacă considerăm, că drumurile ferate, şi electricitatea pătrund şi unghetele cele mai retrase şi încrederei acelei mortareţe, de care poporul nostru era cuprins odinioară, nu-i mai lasă adăpost liniscit.

Fraţi bihoreni! Aţi primit asociaţiunea cu atăta căldură şi iubire frăţescă, dovadă vie că sunteţi pătrunşi de scopul măreţ care'l urmăresce ea. Fie ca şi straturile cele mai adânci şi mai retrase din jurul acesteia şi

FOIŢA.

Discursul prezidentului

la adunarea din Beiuş a „Asociaţiunii”.

Inima noastră saltă de bucurie, pentru că acesta convenire anuală a societăţii noastre o putem serba între munţii Bihorului celui cu nume şi strălucire vechie, în focalariul care de multe şeci de ani răspândeşte lumina şi cultura în sinul poporului român.

Despre descensiunea spre ţinutul, unde primii descălecători, întemeietorii nămolului românesc, au pus mai întâi piciorul pe pământul acestei patrii a noastre, binecuvântat cu multe frumuseţi şi daruri, vedem anume locul adunării noastre generale mutat într'o altă regiune, erăşi apuseană şi situată la marginea teritoriului locuit de Români. Aşa spre bucuria noastră a tuturor, se adună şi întregesc ochiurile acelei catene, care în mod vedut şi arătat are să împreune odinioară totă suflarea română din regiunile unguresce.

Falnicul Bihor este, care ne cuprinde cu braţe deschise şi ne împarte cu abundenţă salutări frăţesci. Fie şi el salutat din partea noastră cu totă căldura şi iubirea inimii noastre românesce.

On. adunare generală! Puţine şi rari sunt ocaziunile, între cari românii devotaţi bi-

scientific, periodice 87 expl; c) opuri de conținut diferit 588.

2. Biblioteca școlară: a) cărți de studiu 262; b) cărți de lectură 1327.

Examenul de maturitate.

Temele din limba și literatura română: 1. Europa și America. Ce preferință are Europa față de America și ce America față de Europa. (Disertație). 2. Direcțiunile în scrierea limbii române cu litera latine cu arătarea principiilor, din cari au rezultat acele și a reprezentanților lor mai însemnați. (Studiu literar). 3. Electricitatea și influința ei asupra vieții omenești.

Examenul verbal de maturitate s'a ținut la 21, 22, și 23 Iunie 1898 sub prezidiul lui Gregoriu Moldovan, profesor de universitate ca exmis din partea Ministrului r. u. de culte și instrucțiune publică.

S'au prezentat 29 abiturienți.

Au fost declarați maturi cu eminență 2; cu bine 8; maturi 14; relegați pe trei luni 3, pe un an 2.

Date statistice.

Au fost înscriși cu totul 236. Examinați la finea anului 230. Din cei examinați groco catolici au fost 176; *g. eco-orientali* 50; rom-cath. 3. calvini 1. După naționalitatea: 226 români, 2 maghiari, 2 germani. Purtare morală bună au avut 180; legală 50. După progres, cu calculul general *eminent* au eșit 13; *bun* 37; *destulitor* 128; *nedestulitor* din un obiect 39; din două 5; din mai multe 8.

Pentru tineri studenți.

Informațiuni.

Hărăștrên 10/22 August 1898

În ziua de 5/17 Septembrie a. c. se va țină la școala centrală de agricultură din București examen pentru ocuparea a 22 stipendii ale statului român și mai multe locuri de solvenți pentru anul școlar 1898-1899

Condițiunile de admitere la examen sunt:

a) Să aibă etatea de cel puțin 16 ani impliniți (despensa de etate nu se admite)

b) Să fie terminat cel puțin 4 clase gimnaziale, clasice, reale sau un alt curs egivalent.

Absolvenți a 8 clase gimnaziale și a cei cu testimoniu de maturitate se primesc fără examen.

c) Se fie sănătos și de o constituție robustă, care se va constata de medicul școlii.

Cererea de înscriere se va adresa de a dreptul direcțiunei școlii centrale de agricultură-București, cel mai târziu până la 4/16 Septembrie. Ea va fi sub-scrisă de parintele sau tutorele candidatului, când este minor ori de el însuși când este major, și va fi însoțită de actul de naștere, actul de vaccinare și de certificatul studiilor cerute.

Informațiuni mai detaliate se se cëră la Direcțiunea școlii. —

Fundațiunea „Gozsdu”.

Representanța fundațiunii „Gozsdu” și-a încheiat ședințele astăzi în 1 Sept. n.

În aceste ședințe s'au rezolvit 277 cereri pentru stipendii, între cari 133 pentru stipendiile avute, ér restul pentru stipendii nouă.

S'au votat: Ajutoriu: pentru rigoroșanți vechi în suma de . . . fl. 4411.92 pentru rigoroșanți noi . . . „ 4686.— Stipendii vechi . . . „ 17,330.— Ameliorări la stipendiile vechi „ 2310.— Stipendii nouă . . . „ 5390.— Total fl. 34,127.92

Numărul rigoroșanților și stipendiștilor acestei fundațiuni este

1. Rigoroșanți vechi . . .	17
2. „ „ noi . . .	12 = 29
3. Stipendiști vechi:	
a) la Drepturi . . .	39
b) „ Medicină . . .	13
c) „ Litere . . .	3
d) „ Tehnică . . .	4
e) „ Montanistică . . .	1
f) „ școala comercială . . .	4
g) „ gimnasiu . . .	5 = 69
4. Stipendiști noi:	
a) La Drepturi . . .	8
b) „ Medicină . . .	3
c) „ Litere . . .	2
d) „ Tehnică . . .	3
e) „ Cursul special pentru calificarea profesorilor la școlile comerciale . . .	2
f) „ Montanistică . . .	1
g) „ Agronomie . . .	1
h) „ gimnasiu . . .	4 = 24

Total: 122

La ședințe au luat parte: Ex. Sa I. P. S. D. Archiep. și Metrop. *Miron Romanul* ca președinte, Pr. Sf. Lor DD. Episcopi *I. Mețianu* dela Arad, *Nic. Popea* dela Caransebeș, d-nii *Dr. I. Gáll*, membru în casa magnaților, *Avram Bérloga*, jude la Curia reg., *Dion. Poynariu*, jude la tabla regescă, *Ioan cav. de Puscaru*, jude de Curie pens., *G. Szerb*, deputat dietal și *Parteniu Cosma*, directorul „Albinei”.

Noutăți.

Sfințirea bisericii din Nadlac, Comuna bisericăscă română gr-or. *Nădlacul* (com. Cînad), cum serie „T. P.”, a ridicat bisericii sale frumoase un turn maestos în preț de 12.000 fl., iar pe împodobirea din lăuntru cu sculptură și pictură artistică, ce-i dă internului bisericii un aspect feeric, a cheltuit alte 11.000 fl. așa că azi e una din cele mai pompoase biserici din metropolie!

Și totuși, marea onoare ce mi s'a făcut de către confrății noștri beiușeni, invitându-mă să salut Asociațiunea aici în numele Românilor din țara Bihorului, parcă dă avânt curajului meu.

Bucuria, fericirea ce văd reflectându-se pe toate fețele, acesta strălucită adunare de fruntași și de popor, o cunună, a cărei podobe sunt femeile: ne presintă tabloul unei sărbători mari, de care n'au mai vădut acești munți ai bătrânului Bihor.

În mijlocul acestor mărețe sărbări inima ni-se umple de mândrie, căci vedem manifestându-se puterea de viață a elementului românesc.

Prin urgia veacurilor, de și de multe ori împedecat în progresul său, Românul a dat mereu înainte și ține și astăzi sus și tare sămânța latinității acolo, unde a așezat pe strămoșii noștri marele împărat Traian.

În timpurile cele mai grele tot-deauna a avut o stea conducătoare și steaua acesta a fost iubirea limbii sale. A îndurat lipsuri, a suferit persecuțiuni, a preferat să moră — dar nici odată, nici chiar în fața morții n'a renunțat la limba sa.

Limba acesta este moștenirea noastră cea mai strînsă. E veche, căci am adus-o din Roma; e dulce și frumoasă, căci e fica gîntei latine. Și ni e scumpă, căci e limba mamei noastre.

Acest măreț locaș dăeesc a fost sfințit la sărbătorea sf. Mării de către P. S. Sa episcopul diecesan *Ioan Mețianu*, asistat de 13 preoți. P. S. Sale i-s'a făcut la Nădlac o primire maestosă. Frumoasa biserică e împodobită cu sculpturi artistice și tablouri sfinte, lucrate de pictorul român *Ioan Zaicu*, care acum 'și-a terminat studiile la Viena. Tablourile vestesc tinerului artist renume pe terenul artei bisericesci.

După serviciul divin s'a dat masă mare în sala primăriei, luând parte și autoritățile civile și deputatul dietal. S'era s'a dat un concert condus de profesorul de muzică *Trifu Lugoșan*. După concert a urmat petrecere până în zori de zi, când P. S. Sa a fost petrecut cu pompă la gară.

Sfințirea noului edificiu școlar din Nasna (tractul Murăș-Oșorheiu) a avut loc în 16/28 August a. c. în fața unui număr public popor și inteligență, a șefului tractual părintele protopop *Măneguț* și a secretarului consistorial *Dr. Elie Cristea*. Dl Dr Cristea a rostit o frumoasă cuvântare ocazională, pe care vom publica-o în numărul viitor, precum și raport special.

Școlariu. La școala elementară de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu” înscrierile se fac în 1. 2. 3. și 4 Septembrie a. c. dela orele 9—12 a. m.

Prelegerile se încep în 5 Septembrie a. c.

Comitetul Reuniunii a redus atât didactrul cât și tacsă de înscriere.

Tacsă de înscriere este 1 fl. 50 cr., solvit totdeauna anticipativ la începerea lunii.

Dacă într-o familie sunt 2 fete, cercetăză această școală, atunci pentru fetele a doua, tacsă de înscriere e numai 1 fl. și didactrul 1 fl. pe fiecare lună.

Dacă în aceeași familie sunt trei fete cari cercetăză această școală, atunci tacsă de înscriere e 50 cr. și didactrul 50 cr. pentru fiecare lună,

Sibiu 22 August, 1898.

Direcțiunea.

Conferența învățătorrească din cercul Sibiu, cuprindend pe învățătorii din tracturile Sibiu, Săliște și Avrig, ținută Marți și Mercuri în sala mare a seminarului, sub conducerea dlui comisar *Dr. V. Bologa*, a decurs în mod serios și demn, domni învățători luând viață parte la debateri și observend în chip lăudabil și inteligent, formele parlamentare la discutarea și tranșarea chestiilor puse la ordinea zilei. Vom publica raport special.

Părăstas la Mezieș. Mezieșul este o comună mică în apropierea Beiușului și e locul natal al Exelenției Sale, arhiepiscopului și metropolitului nostru *Miron Romanul*.

Vineri în ajunul sărbătorei „Adormirei”, clericii seminarului „Andreian aflători în Beiuș dimpreună cu părintele *Diamandi* au peregrinat la Mezieș pentru a face vecer-

O iubim, căci ea este mândria noastră, ne închinăm frumșei ei încântătoare, și o adorăm cu evlavie ca pe o dumnezeire.

Păstrarea și cultura ei este scopul vieții noastre. Fără acest scop nu mai avem titlu de existență. Fără acest scop, nu mai putem trăi.

Limba și cultura ne sunt credeul. Limba și cultura ei ne sunt viața. Pentru acestea jertfim tot, pe ele nu-le jertfim pentru câte comore sunt în lume.

Pedecile nu ne descuragiază, stăvilele ce ni-se pun, nu ne înspăimântă, ba ele ne îndemnă și mai mult să ne strîngem rîndurile, să ne adunăm toate puterile, să ne întărim pentru munca mare și salvatoare.

Din munca acesta își cere partea sa și Bihorul nostru, angajându-se a-și da cea mai bună parte a sufletului, și bucurându-se din inimă, că pôte și el să-și facă datoria.

Intrat în arena culturai naționale, Bihorul salută dar prin graiul meu cu respect și devotament „Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român”, întrunită aji în adunarea generală în Beiuș, urându-i din tot sufletul progres întru realizarea scopurilor sale.

nia și a celebra un părăstas întru memoria părinților și fratelui Exelenției Sale. Preotul local *G. Roman*, a împodobit cu frunză verde frumoasă bisericuță și avisând de cu vreme pe credincioși, întrăga comună a asistat la vecernie și părăstas. A servit păr. *Diamandi*, ér cântările toate au fost executate de corul teologilor. După terminarea părăstasului am mers în corpore de am cercetat casa în care s'r născut Exelenția Sa. Modestă în înfățișare, dar curățică până astăzi. Curtea e încreșcută cu nalbă și troscotel.

De aici odichindu-ne puțin la casa părintelui *Roman*, de către s'era ne-am reîntors la Beiuș.

L.

Monumental țarului Alecsandru II. Poporul rus și țarul său a avut o zi de mare sărbătoare Duminecă la *Moscova*. Au sărbătorit desvălirea monumentului ridicat memoriei țarului *Alexandru II*, mosul actualului domnitor rusesc, — pe lângă mari festivități bisericesci și limesci, în prezența poporului rus, a armatei și a reprezentanților puterilor străine.

Serviciul divin s'a celebrat Dumineca dimineța în biserică înălțării din *Moscova*, în prezența țarului, țarevnei, a membrilor Curții imperiale a altor Dignitari și a reprezentanților puterilor străine. După prânz la orele 2 s'a seversit actul desvălirii monumentului, cu care prilej preoțimea a înălțat rugăciuni pentru sufletul țarului, în cursul cărora mulțimea de față a ingenunchiat. În momentul căderii voalului de pe monument, miliția la comanda însuși țarului a făcut onoruri, descărcând 320 de pușcături. Armata comandată de țarul a trecut apoi pe dinaintea monumentului.

Țarul a lansat un ucăz, în care pomenesc meritele moșului său precum și pe bărbăți, cari l-au sprijinit în marea operă a liberării iobagilor și a împărțirii pământului.

Din încredințarea regelui român, consulul român dela *Petersburg Rosetti*, în numele regelui și a națiunei sale a asigurat pe țarul, că românii cu sufletul participă la sărbătorile din *Moscova*.

După festivități s'a dat un banchet festiv în Curtea țarului, participând reprezentanții locuitorilor din provincie și ostași distinși cu medalia „Sf. George”. Participanții au primit tacămurile casu-venire. Țarul încă a cercetat banchetul.

Hymen. Elisaveta G. Popeană și *Can-did C. Popa* învățătoriu au onore a Vă invita la cununia lor, care se va celebra Duminecă în 23 August (4 Septembrie) în biserică gr-or. din Porumbacu-superior-răsăritean la 12 ore din zi. Sibiu-Porumbacu, în 17 August st. v. 1898. Să fie într'un ceas bun!

Grăul în România. Recolta grăului în anul acesta a produs în România 25 milioane hectolitri, prin urmare cu aproape 40% mai mult ca anul trecut.

Sub raportul cantității, numai în anul 1896-a mai fost o recoltă atât de abundentă. Nu mai puțin adevărat e însă că și terenul sămenat cu grâu, un milion 578.000 hectare, a fost mai mare în anul acesta, decât în anii precedenți.

VARIETĂȚI

Prândul înghețat. Despre o glumă interesantă aduc scire foile din *America*: În orașul *Lynn* nisece profesori din *Filadelfia* — între cari și renumitul electrotehnic *Eline Thomson* — au invitat pre câțiva prietini ai lor la prând într'un hotel. Mâncările s'au servit ferbinți. Spre marea mirare a musafirilor inse, când era să guste din supă, pe suprafața ei au observat scórță de gheață. Tot astfel s'a întemplat și cu celelalte plesse; a înghețat peștele, pâinea, friptura și vinul, deși focul bălăia în sobă și în odaie era gradul 18 de căldură.

Cu toate cercetările și remonstrările la hotelier, enigma mult timp a ramas nedeslegată și a făcut mare furor în *Lynn*. În urmă totuși s'a descoperit misterul *Thomson* adecă a fost adus cu sine din laboratoriu sau un vas — după sistemul lui *Dewar* — plin cu aer prefăcut în stare de agregatiune fluidă, care are însușirea de a produce 200 grade frig, prefăcându-se într'aceea țărași în gaz. *Thomson*, când nu era observat de nimeni, lăsa câte un picur din acest aer condensat pe mâncări, cari înghețau momentan. — La o adăuă întrunire a prietenilor amintiți s'a făcut mult haz din această întemplată. —

Stofă de mătase pentru mirese 65 cr.

pană la fl. 14.65 de metru, — precum și mătase—Henneberg neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — în cele mai moderne țesături, colorii și desene nuri. Se expediază la particulari în casă franco și liber de vamă. Mostre cu întorcerea poștei. Fabricile G. Henneberg (lifer. ces. și. reg.) Zürich. [4] 8

Nr. 776-898

[153] 2-3

CONCURS.

pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din tractul protopresbiterat al Agnitei se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Ighis-dorful român, salariu anual de 300 fl. din repartitiune dela popor, cuartir și lemne.

2. Selistat, salariu 150 fl. în bani prin repartitiune dela popor și pentru restul de 150 fl. o livadie și o grădină, cuartir natural și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserica din comuna unde a concurat spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și petițiunile de concurs au să le aștearnă în termenul prescripționat conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Noerichiu în 27 Iuliu 1898.

În conțelegere cu comitetele parochiali respective.

Oficiul protopresbiterat

Nicolau Moldovan,
adm. protopresb.

Nr. 510/898.

[157] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate, ppresb. Mercurei, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Apoldul-de-sus un post învățătoresc cu salariu anual de 300 fl. solviți din subvenție dela comuna politică și repartitiune dela popor, cuartir liber în edificiul școlii și lemnele necesari de foc.

2. Dobârca, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. solviți din repartitiune dela popor și subvenție dela comuna politică și lemnele necesari de foc.

3. Gusu, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. solvit din repartitiune dela popor și lemnele necesari de foc.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au a-și înainta cererile de concurs, înscrise conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat.

Mercurea, la 1. August 1898

Oficiul protopresb. gr.-or. al Mercurei în conțelegere cu respectivele comitete parochiali.

Din încredințarea Dlui protopop.

Romul Pop

Asesor al scaunului protopopesc.

Nr. 375/898.

[156] 2-3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători dela școlile din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Tel. Rom.“

1. Paloș, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. prin repartitiune dela popor, cuartir și lemne de foc.

2. Jibert, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. în următoarele: a) 150 fl. dela popor prin repartitiune, b) 100 fl. dela stat și c) 50 fl. computați în folosirea unei grădini, — cuartir și lemne de foc. Dela concurenți se recere, să conducă cântările liturgice în tot decursul anului școlar cu copii de școală de toate vârstele și de repetițiune.

3. Valendorf, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. dintre cari 200 fl. dela popor prin repartitiune, 100 fl. dela Consistoriu, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne cererile concursuale înscrise conform normelor în vigoare în termenul de mai sus, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Cohalm, 4 August, 1898.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Cohalmului, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Nicolau D. Mircea,
protop.

Nr. 474/898

[151] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci dela școlile confessionale din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Geogiului, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Mada, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și lemne de încălzit.

2. Nevoeș cu salariu anual de 300 fl. v. a., grădină de legumi și 2 orgii de lemne.

3. Vermaga, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit și lemne de încălzit.

Aspiranții la aceste posturi, au a-și așterne cererile lor concursuale înscrise conform normelor din vigoare în termenul susindicat subsemnatului oficiu protop. și a se prezenta sub durată concursului în vre-o Duminecă sau sâmbătă la serviciul divin în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări, și ase face cunoscuți poporului.

Hondol, 4 August 1898.

În conțelegere cu respectivele comitete parochiali.

Oficiul protopres. al tractului Geogiului

Vasilu Pipoș,
protop.

Nr. 355/898

[159] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școla poporală din comuna Dârste, în protopresbiteratul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegr. Român“.

Emolumentele pentru postul de clasa I. sunt: În bani gata din lada bisericești 200 fl. și venitul cantoral 100 fl.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne cererile de concurs în termenul fixat, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Dela concurenți se cere a se prezenta în o Duminecă sau sâmbătă la biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 324/898

[154] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școlile din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Dobrei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul archidieceșei „Telegraful Român“.

1. Dobra, un post de învățător la școla tractuală, cu salariu anual de 400 fl. v. a. —

2. Roscani-Mihăesci, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir natural și lemne de foc. —

3. Rădulesci, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

4. Lăpușnic, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl. v. a. —

5. Stăncesti-Ohaba-Făgețel, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne. —

6. Panc-Selște, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

7. Lăpușniul inf.-Ohaba, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne. —

8. Baștea-Holdea-Coșesci, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl. cuartir și lemne. —

9. Brisnic, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne. —

Reflecții la vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs înscrise conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Dela concurenți se așteaptă a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătă la biserică în respectiva comună a care a competat spre a fi cunoscuți, personal și au a-și arăta dexteritatea în cântări.

Dobra, 31 Iulie 1898.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Dobrei în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Avr. S. Păcurariu
adm. prot.

Nr. 361/898

[141] 3-3

Concurs repetiț

Pentru întregirea postului de paroch din parochia de cl. III. Mogoș-Valea Barnei, protopresbiteratul Lupșa, se deschide nou concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“, conform ordinului V. Consistoriu archidieceșan din 26 Iunie Nr. 4800 B.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 389 fl. din care o terțialitate este a contorului.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și așterne cererile concursuale înscrise după normele bisericești noastre din vigoare la subsemnatul oficiu în termenul prescripționat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comit. paroch.

Ofenbaia în 17 Iuliu 1898.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 442-1898

[155] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante dela școlile din comunele mai jos înscrise, în protopresbiteratul Lupșei, se deschide concurs cu termenul de 7 Septembrie a. c.

1. La școla din Căcova-Iericeu salariu de 300 fl., cuartir, lemne și grădină.

2. La școla din Poșaga de jos cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne

3. La școla din Șasa, cu salariu de 300 fl., cuartir, lemne și grădină.

4. La școla din Valea-Lupșei cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi învățătoresci, să-și așterne cererile provădate cu documentele recerute la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul indicat mai sus.

Oficiul protopresbiterat al tractului Lupșei

Ofenbania în 2 August 1898

Ioan Danciu
protopresb.

Nr. 263-1898

[145] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățător la școla poporală din comuna Potoc (: Orosz-Ides:) se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt fl. 300. — și anume: 250 fl. din repartitiune pe popor, 50 fl. ajutor dela stat, cuartir, grădină și lemne necesare de foc.

Petițiunile concursuale, înscrise în sensul legilor vigente, sunt a-și așterne în termenul deschis, subsemnatului, p. u. Szasz-Regen.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Reghinului

Reghinul săsesc, 6 August, 1898

În conțelegere cu comitetul par.

Galacțion Șagun
protopresbiter.

În Tipografia archidieceșană din Sibiu a apărut zilele acestea o broșură intitulată

DOTAȚIUNEA CLERULUI.

Reflexiuni asupra proiectului de lege despre întregirea venitelor preoțesci

de ILIE DINURSENI.

Broșura se estinde pe 147 pagini și are următorul cuprins:

Un studiu asupra proiectului de lege mai sus numit, care s'a publicat în mai mulți numeri ai „Telegrafului Român“ din anul acesta. Memoriul dela 1850 al episcopului, mai târziu metropolitului

ANDREIU baron de ȘAGUNA,

asupra dotațiunii clerului; apoi proiectul de lege despre întregirea emolumentelor preoțesci și în urmă interesanta motivare, cu care ministrul cultelor și instrucțiunii publice a prezentat dietei acel proiect, și pe care diarele române au publicat-o numai în scurte excerpte.

Fiind chestiunea dotațiunii clerului actuală, credem, că autorul acestei broșure a făcut un bun serviciu bisericei române, dând ocaziune clerului a cunoaște cât mai de aproape numitul proiect care privesc atât de de aproape soarta lui. Este în interesul bisericei că proiectul să fie cunoscut în cercuri cât mai largi, de aceea o recomandăm mai ales atențiunii clerului nostru, precum și a acelor, cari se interesează de mersul afacerilor noastre bisericești.

Prețul 1 coronă.

Se poate procura din

Librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiu.